

ISSN 1999-4214 (print)

ISSN 2957-5095 (online)

ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫНЫҢ

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

ЕВРАЗИЙСКОГО
ГУМАНИТАРНОГО
ИНСТИТУТА

BULLETIN

OF THE EURASIAN HUMANITIES
INSTITUTE

№ 3/2023

Жылына 4 рет шығады
2001 ж. шыға бастаған

Выходит 4 раза в год
Начал издаваться с 2001 г.

Published 4 times a year
Began to be published in 2001

Астана, 2023

Бас редакторы **Дауренбекова Л.Н.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
филология ғылымдарының кандидаты, Астана, Қазақстан
Жауапты редактор **Алимбаев А.Е.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
философия докторы (PhD) Астана, Қазақстан

Редакция алқасы

Аймұхамбет Ж.Ә.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ақтаева К.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Мицкевич атындағы Польша университеті, Познань, Польша.
Әбсадық А.А.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Бредихин С.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Солтүстік Кавказ федералды университеті, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ә. Бөкейхан атындағы университеті, Семей, Қазақстан
Ермекова Т.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан
Есиркепова К.Қ.	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Жүсіпов Н.Қ.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан
Курбанова М.М.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Алишер Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Ташкент, Өзбекстан
Қамзабекұлы Д.	ҚР ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Құрысжан Л.Ә.	филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Ханкук шетелтану университеті, Сеул, Оңтүстік Корея
Онер М.	философия докторы (PhD), профессор, Эгей университеті, Измир, Туркия
Пименова М.В.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Шет ел тілдері институты, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазан федералды университеті, Қазан, Татарстан, РФ

Редакцияның мекенжайы: 010009, Астана қ., Жұмабаев даңғ., 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы.

Меншіктенуші: «А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты»

Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінде қайта есепке қойылды. Тіркеу № KZ92VPY00046970 17.03.2022

Басуға 17.10.2023ж. қол қойылды. Пішімі 60*84 1\8. Қағаз офсеттік Көлемі. БТ.

Таралымы 200 дана. Бағасы келісім бойынша. Тапсырыс № 89

«Ақтаев У.Е.» баспасында басылып шықты

© А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты

Главный редактор **Дауренбекова Л.Н.**
Кандидат филологических наук, доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова,
Астана, Казахстан
Ответственный редактор **Алимбаев А.Е.**
Доктор философии (PhD), доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова, Астана,
Казахстан

Редакционная коллегия

Аймухамбет Ж.А. доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Актаева К. доктор филологических наук, профессор, университет имени Адама Мицкевича, Познань, Польша.
Абсадық А.А. доктор филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Бредихин С.Н. доктор филологических наук, профессор, Северо-Кавказский федеральный университет, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А. кандидат филологических наук, доцент университет имени А. Бокейхана, Семей, Казахстан
Ермекова Т.Н. доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
Есиркепова К.К. кандидат филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Жусипов Н.К. доктор филологических наук, профессор, Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан
Курбанова М.М. доктор филологических наук, профессор, Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы им. Алишера Навои, Ташкент, Узбекистан
Камзабекулы Д. академик НАН РК, доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Курсыжан Л.А. кандидат филологических наук, профессор, Университет иностранных языков Ханкук, Сеул, Южная Корея
Онер М. доктор философии (PhD), профессор, Эгейский университет, Измир, Турция
Пименова М.В. доктор филологических наук, профессор, Институт иностранных языков, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С. доктор филологических наук, профессор, Казанский федеральный университет, Казань, Татарстан, РФ

Адрес редакции: 010009, г. Астана., пр. Жумабаева, 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Вестник Евразийского гуманитарного института.

Собственник: «Евразийский гуманитарный институт имени А.К.Кусаинова».

Министерством информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации постановлено на переучет № KZ92VPY00046970 17.03.2022

Подписано в печать 10.10.2023 ж. Формат 60*84 1\8. Бум. Типогр.

Тираж 200. Цена согласовано. Заказ № 89

Напечатано в издательстве «У.Е. Актаева»

©Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова

Chief Editor Daurenbekova L.N.
Candidate of Philological Science, Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute
Institute, Astana, Kazakhstan
Editor-in-Chief Alimbayev A.E.
Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute,
Astana, Kazakhstan

Editorial Board

Aimuhambet Zh.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Aktayeva K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Poznan Adam Mitskevich University, Poznan, Poland
Absadyk A.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Bredikhin S.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, North-Caucasus Federal University, Stavropol, RF
Гайнуллина Ф.А.	Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Alikhan Bokeikhan University, Semey, Kazakhstan
Yermekova T.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kaz. National Women's Pedagogical University. Almaty, Kazakhstan
Yesirkeпова K.K.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Zhusipov N.K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan
Kurbanova M.M.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoyi, Tashkent, Uzbekistan
Kamzabekuly D.	Academician of NAS RK, Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Kuryzshyan L.A.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Hankuk University of Foreign Studies Seoul Korea
Oner M.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Aegean University, Izmir, Turkey
Pimenova M.V.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Foreign Languages Institute, St-Petersburg, RF
Seifullina F.S.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kazan Federal University, Kazan, Tatarstan, RF

Editorial address: 010009, Astana., 4, Prospect Zhumabayev
Tel/Fax: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Bulletin of the Eurasian Humanities Institute.

Owner: «A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute».

The Ministry of Information and Public Development of the Republic of Kazakhstan Information Committee decided to re-register No. KZ92VPY00046970 17.03.2022

Signed for printing 17.10.2023 Format 60 * 84 1 \ 8. Paper. Printing house

Circulation 200. Price agreed. Order No. 89

Printed in the publishing house of «U.E. Aktaev»

© A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

МАЗМҰНЫ-СОДЕРЖАНИЕ-CONTENTS

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ – LINGUISTICS

АВЫЛОВА Г.Е., АРИПЗХАН Г.Ж.	The concept of time in the ancient turkic written monuments.....	7
НУРГАЗИНА А.Б., ТЛЕШ Қ.Е., АЮПОВА Г.К.	Художественный концепт «форсайты» в пространстве текста и способы объективации его смысла.....	20
РАМАЗАНОВ Т.Б., АХМЕТ А.Н., ШОРМАКОВА А.Б.	Лингвокультурный характер диалога в художественном тексте.....	38
САГИДОЛДА Г., САРЕКЕНОВА Қ.Қ., САПАРНИЯЗОВА М.	Ясауи «Хикметтері» тілінің когнитивтік құрылымы: «иман» тұжырымдамасы.....	56
ШАҚАМАН Ы.Б.	Сөз гешталты.....	72

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ – LITERATURE STUDIES

АДАЕВА Е.С.	Қазақ әдебиетін зерттеудің гендерлік аспектілері.....	85
АЛИМБАЕВ А.Е.	Ежелгі жыр-дастандардағы елдік пен қаһармандық.....	102
АМАНҒАЗЫҚЫЗЫ М. ОРАЗБЕК М.С.	Қазіргі қазақ поэзиясындағы қала бейнесі.....	115
АХМЕР Б.Е., АЙМҰХАМБЕТ Ж.Ә., Курмамбаева К.С.	Серікбол Қондыбайдың «Ілкі төр» концепциясының символдық-мифопоэтикалық мәні.....	126
ӘБСАДЫҚ А.А., ДОСОВА А.Т.	«Қырық мысал»: жинақтың жариялану тарихы және оның Абай шығармашылығымен үндестігі.....	139
ТҮСІПОВА Г.Б., ДАУРЕНБЕКОВА Л.Н.	Алаш кезеңіндегі аударма: Ж.Аймауытұлы – ДЖ.Лондон әңгімелерін қазақ тіліне тұңғыш аударушы.....	156
ZHARYLGAPOV ZH.ZH. SYZDYKOVA V.E.	The concept of archetype in literature and Jung's theories.....	172
КЕРІМБЕКОВА Б.Д.	Дулат Исабеков прозасындағы юмор мен сатира («Бонапарттың үйленуі» әңгімесі негізінде).....	185
ҚҰРМАНБАЙ А.П., СӨРСЕНБАЕВА Ж.Б., ХУАТБЕКҰЛЫ Е.	Қазіргі қазақ поэзиясындағы жаңа тенденциялар (А. Елгезек, Б. Қарағызұлы, Е. Жүніс шығармалары негізінде).....	197
ОМАРОВ Б.Ж.	«Панчатантра», «Кәлила мен Димна» және қазақ мысалы: сюжет пен трансформация.....	214

САҒЫНАДИН Г.	Эстофольклортанудың кейбір ғылыми-теориялық мәселелері.....	231
ТОҚСАМБАЕВА А.О. ҚАДЫРОВ А.Қ. ҚАБЫШЕВ Т.Б.	Рахымжан Отарбаевтың драмалық шығармаларындағы хан-сұлтандар мен батырлар бейнесі.....	242

ТІЛ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ – METHODOLOGY OF TEACHING LANGUAGE AND LITERATURE

АЗАТБАҚЫТ А.А., КАРТАЕВА А.М., ТАМАЕВ А.Т.	М.Әуезов әңгімелерін оқытудың ғылыми-теориялық негіздері.....	260
ASAVBAEVA G.B., YEREZHNEPOVA S.K. ZHUMSAKBAYEV A.T.	Teaching languages in technical universities.....	272

SRNTI 16.31.51

DOI <https://doi.org/10.55808/1999-4214.2023-3.19>

G.B. ASAVBAEVA¹
S.K. YEREZHEPOVA²
A.T. ZHUMSAKBAYEV³

East Kazakhstan Technical University named after D. Serikbaev,
Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan^{1,2}

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan³
(e-mail: assavbai_guzel@mail.ru¹, sk.erezhepova@mail.ru²,
aman.zhumsakbaev.91@mail.ru³)

TEACHING LANGUAGES IN TECHNICAL UNIVERSITIES

Abstract. Main issue: This article examines the problem-based language teaching technology at a technical university. Designing a problem-based situation helps to increase motivation in language learning. The introduction and use of new educational technologies has a positive effect on the quality of language learning. The project method contributes to the development of cognitive competence of technical university students.

Purpose: to analyze the problem-based teaching technology, design method for the process of teaching Kazakh and Russian languages in technical universities. In order to realize this goal, it is necessary to use a communicative approach, problem situation design, problem formulation, problem solving process, proof of the correctness of the solution, project proposal form in the educational process.

Methods: descriptive method, analysis and synthesis methods were used during the research.

Results and their importance: introduction of problem teaching technology and the project method into the educational process improves the quality of language teaching, and most importantly, teaches thinking, reasoning, finding creative, rational solutions, gets used to working individually and in small groups.

The authors presented a practical experience of using the project activity method in language classes held at a technical university. It was determined that the project method can be used in the study of any subject of the work study program by carrying out a test. Active teaching methods are the main core of the lesson. The project method allows to form communicative competence and develop students' ability to think creatively

Keywords: educational technologies, problem-based learning, design method, project, reflection, cinquain, innovative technology.

Introduction. With the development of innovative technologies, the basic, executive and role competencies of future specialists change and are formed. This leads to rethinking ways and methods of teaching Kazakh and Russian languages as foreign languages in technical universities.

The relevance of this issue is undeniable. The events taking place in the society impose tasks on the industry that think and act differently, and at the same time, to achieve professional and socially important goals, have ethical and cultural competences, and are capable of creativity and quick decision-making. In this regard, at the university, in particular, at the technical university, there was a transition from traditional teaching in Kazakh and Russian language classes to teaching that implements the comprehensive development of a person aimed at self-expression and self-development.

The main orientation of education is the student himself. The need for a new approach to teaching the Kazakh and Russian languages is based on the fact that it is impossible to talk about the new quality of education without using educational technologies.

It should be noted that this is directly related to learning technologies.

Goal setting, tasks, history. We know that there are many technologies in the methodology. These are modular learning, differentiated learning, problem-based learning, project-based learning, multi-level learning, distance learning technologies and interactive learning technologies, etc. The choice of teaching technologies depends on the competences that students acquire to learn a certain language effectively.

The review and analysis of the literature showed that the following scientists dealt with the problems of general technology. V.P. Bespalko, M.V. Clarin, S.A. Maurin - with definitions of pedagogical technologies; B.T. Likhachev - with tasks of pedagogical technologies; G.I. Shchukina, M.N. Skatkin, A.K. Markova and others - with a functional approach to teaching and others [1, p. 195].

V. According to Monakhov, we understand the teaching technology as "the whole thought-out model of joint pedagogical activities for the design, organization and conduct of the learning process, providing the necessary conditions for the students and the teacher" [2, p. 195].

The issue of practical implementation of modern technologies in lessons is an important aspect of language teaching.

Methodology and research methods. During the research, the descriptive method, approbation method, analysis and synthesis methods were used.

Despite the large selection of technologies, we pay attention to the implementation of problem-based learning in Kazakh and Russian language classes at technical universities. In practice, we do not provide ready-made knowledge, but instead formulate problematic problems and offer students to find ways and means to solve them. At the same time, the teacher is not left out, his role is aimed at

advising and guiding, that is, cooperation.

If we focus on the technology of problem-based learning, then we will implement it as follows:

- Participatory goal, that is, preparation for taking the problem, which consists of repetition of the previous relevant material.

- Designing the problem situation. The problem should be applicable and clearly formulated.

- Formulation of the problem. It is determined what the learner should focus his efforts on. The strongest students can be asked to formulate a problem and find a way to solve it.

- Problem solving process.

- To prove the correctness of one's decision.

- Form of presentation of the project.

Discussion and observation. The technology of problem-based teaching of Kazakh and Russian languages in the classroom of foreign languages helps to improve the quality of students' education, motivates them, distinguishes the most important ones, helps them to think, prove, find creative and effective solutions, forms the ability to work individually and in small groups.

In the process of implementing problem-based learning technology aimed at implementing the personality-oriented approach, active learning methods are based on it. In particular, they are aimed at forming productive, creative, research activity in students.

Among the active methods, we pay special attention to the design service method. The method of projects is to create one's own knowledge on one's own. The basis of this method is the product of problem setting, design, information search, and design services. Students learn to formulate goals and determine ways to achieve them on their own.

The project method changes almost everything from the student's side - the evaluation system, the type of relationships between students, between students and the teacher, the selection of learning content, the type of formulation of educational goals.

Productive, critical, and creative thinking types are formed during the development of design activities. The design method contributes to the development of problem-solving skills, finding optimal ways to solve problems.

Designing services can be used in the teaching of Kazakh and Russian languages in technical universities in any lesson and on any topic.

For example, the project "Scientific achievements of K. I. Satpaev". The goal of this project is to systematize information about scientists of our university. Working with the project contributed to the development of participation skills, the ability to work in a team. The group was divided into small groups, which had to conduct interviews with university scientists in their specialties. Students independently

chose the form of presentation of the project, set a plan of problems and actions. After defending their projects, reflection and discussion took place. Students came to a common conclusion that working with the project together with the teacher contributed to the formation of the following general learning skills:

- goal setting, action planning, self-control;
- analysis, generalization, determination of the most important, important;
- speaking orally in the form of reporting, participation in collective discussion of the problem.

The project product was presented in the form of a video interview and demonstration.

We would like to note that during the implementation of the above-mentioned project, the students developed the following competencies

- ability to reflect (see the problem; analyze what has been done - see difficulties, mistakes, shortcomings, why they happened, why they did not);
- goal formulation (goal setting and adherence);
- planning (creating an action plan);
- modeling (presenting the method of actions in the form of a model-drawing, highlighting the most important);
- take the initiative in searching for a way (ways) to solve problems;
- engaging in communication (reciprocating when solving a problem, staying in one's position, accepting other points of view or rejecting a reason).

This project is creative and research in nature. Here we notice that special attention is paid to directing the student to active thinking activity, from performing exercises and preparing a report, which in turn requires the mastery of certain language tools.

As we can see, the role of the teacher in the design activity is multifaceted. It is a consultant, an assistant, a supervisor, a source of information, a coordinator, and an auditor. In our opinion, the task of the teacher is not to give specific knowledge, but to give working methods.

The project "Actual employment by profession" is a game. Students are given a list of positions, they divide roles among themselves, and time is allocated for preparation.

The project we mentioned above relieves tension and promotes emotional discharge; helps to change the student's attitude towards himself and others, to change the ways of communication; allows thinking to be partially removed from the rational environment into the realm of imagination that transforms concrete reality. The result of this project is a business game.

For first-year students, "My university is my pride!" We offer the project. This project examines the use of university history material, archival materials, internet resources, library resources, interviews with university professors. An interview is held at the beginning with the aim of determining the knowledge of students on the

topic of the project. Small groups are formed. The teacher advises on creating a plan for working with the project, introduces the criteria for evaluating the final product. Ready projects will be publicly defended in the group. As a project product, students will create presentations, videos, posters, etc. prepares. After that, there will be a collective discussion, examination, publication of results, formulation of conclusions. Reflection is carried out using the "Six Thinking Hats" method.

In our opinion, "My university is my pride!" project and similar projects develop analytical and creative thinking, special and general learning competencies in students. The projects themselves encourage students to solve problems on their own, initiate them to create and participate in other projects. That is, interest in learning this subject increases.

The project showed that students develop competencies such as synthesizing, comparing, generalizing, classifying, inducing, deducing, abstracting, and others. There is evidence for the development of emotional-visual thinking, and experience of emotional-valuable communication.

The analysis of the conducted projects showed the role of the teacher and the student. A special environment of communication will be created in the new educational space.

At the same time, the teacher's role is not passive, he helps students to select the material, gives advice on structuring, determines the leader of the small group together with the students.

Problem teaching technology and the project method form metadisciplinary knowledge and skills in lessons in Kazakh and Russian languages. So, regardless of the student's major, we determine the topic of the project. They include "Surveyor business", "Banking system", "Management in Kazakhstan" and others. can be attributed.

The method of problem-based learning and projects are compatible, because in the project we also face a problem and look for ways to solve it. This is part of the project method [3].

Reflection takes a special place in lessons in Kazakh and Russian languages. One of the ways of conducting reflection is synquain. It is an effective tool for analyzing, synthesizing and summarizing material. Cinquain helps to develop expressive speaking, but also allows students to apply concepts and define their perspective on the problem at hand. This approach forms the ability to gather information, the important ability to convey complex ideas, feelings and concepts in a few words. It requires thoughtful reflection based on a rich conceptual base [4].

Let's recall the structure of Cinquain: in the first line - the subject, one word - a noun, which means the object or thing in question. Then - two adjectives, which describe the characteristics and properties of the object selected in the synquain. In the third line - three verbs describing the action of the object. The fourth line is a four-word sentence that shows the author's personal relationship to the described object. It should be noted that this can be an aphorism, quote, proverb or phrase of

the student's own making. In the fifth line - one word - a statement describing the meaning of the thing or object, a summary [4].

For example, students of the project "Real employment by profession" created the following synquains:

1. Employment.

Personal, specific.

Work, propose, consider.

Employment means providing a person with a job.

Work.

2. Employment.

Responsive, effective.

Satisfaction, enjoyment, employment.

Employment - getting a desired job.

Salary.

As we can see, students learn to summarize the received information, to express their feelings and thoughts in a concise manner during the creation of synquain. When applying this method, a thoughtful reflection based on sufficient vocabulary is required from the learner [4].

In addition, the following methods are successfully used when using project methods and problem-based learning technology in teaching the language as a foreign language: associative series; summary of the support; INSERT (interactive writing system for effective reading and thinking); brainstorming session; group discussion; reading with stops and Bloom's questions; essay; key terms; didactic game; linguistic maps; text research; work with texts; non-traditional types of housework.

When working with professional texts, it is a great challenge for students to find text problems (as a rule, there are several of them). Here it would be appropriate to resort to creating a cluster.

Conclusion. The improved model of language teaching methodology development is distinguished by the search for creative ways of teaching, focused on special attention to the functional aspect of the studied phenomena of language [11, p. 341].

It should be noted that the need to introduce problem-based learning technology and the project method into the educational process provides a positive educational experience. Students are taught to synthesize and analyze the acquired knowledge, to gain their own experience in a certain life situation. Synthesize and analyze are important, when researching the processes of social life, scientists resort to such methods of cognition as analysis and synthesis. The method of analysis is characterized by the isolation and study of individual parts of the objects of research... The synthesis method is a way of assembling a whole from functional parts. This method is the antithesis of the method of analysis, which is a way of parsing the whole into functional parts [12, p. 165-166].

Using the project method for two semesters, we notice the growth of students'

ability to work independently, the ability to find the necessary information, the opportunity for creativity increases.

Thus, problem-based learning technology and the project method are relevant innovative technologies when teaching Kazakh and Russian languages as foreign languages in technical universities.

Problem-based learning technology and design method contribute to the development of students' participation skills, public speaking, logical thinking, team work, and team spirit. Students work with Internet resources, learn to make a summary of the received information, and when the teacher advises, students choose the form of presentation of their project on their own.

It should be noted that as a result of using the above-mentioned technology and the project, the educational activity is focused on effective work in the conditions of real communication. As a result, the student acquires competencies such as analysis, synthesis, experimentation, prediction; allows students to learn to learn through their activities. The practical application of the project activity is the participation of students in conferences of various levels with scientific presentations. Combining new methods of work, traditional and individual-oriented teaching as an applied science corresponds to the modern concept of teaching Kazakh and Russian languages as foreign languages at a technical university.

Literature

1. Бтикеева М.А. Актуальные проблемы применения технологии проблемного обучения в процессе преподавания историко-правовых дисциплин. // Журнал актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2016. – №2-3. – С. 175-177.

2. Корнилова А.А. Технология проблемного обучения. // Проблемы и перспективы развития науки в России и мире. Сборник статей международной научно-практической конференции. Изд-во: Общество с ограниченной ответственностью «Аэтерна» (Уфа). – 2016. – С. 81-83.

3. Ережепова С.К. Технологии обучения русскому языку в техническом вузе. // Материалы международной конференции «Восток – Запад: теоретические и прикладные аспекты преподавания европейских и восточных языков». Новосибирск, 2019. – С. 340-345.

4. Иванов Д. А. Проектирование современного урока, ориентированного на организацию проектной работы учащихся, в контексте реализации ФГОС / Д. А. Иванов. // Вестник Университета Российской академии образования. – 2020. – №3. – С. 50-58.

5. Масляк С. И. Инновационные технологии на уроках русского языка и литературы. // Педагогическая мастерская. Все для учителя. – 2015. – № 12. – С. 15-22.

6. Мельникова Е.Л. Проблемный урок, или как открывать знания с учениками: Пособие для учителя. – М., 2017.
7. Пахомова Н. Ю. Технология проблемного обучения на уроках английского языка // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2017. – № 2.
8. Ильницкая И.А. Проблемные ситуации и пути их создания на уроке. – М.: 2015. – 312 с.
9. Бароненко Е. А., Райсвих Ю. А., Скоробренко И. А. Метод проектов как ресурс формирования личности будущего учителя иностранного языка // Проектирование и экспертиза в современном образовании: методология, методы, практики: материал I-й Всероссийской научно-практической конференции. Калуга: КГУ им. К.Э. Циолковского, 2019. – С. 3–11.
10. Власова Е.Н. Условия реализации проблемно-деятельностного подхода в процессе обучения иноязычному общению на занятиях по иностранному языку в старших классах средней школы // Наука и школа. – 2015. – №5. – С. 109-113.
11. Камиева Г.К., Бисмильдина Д.Д., Молдахметова З.Н. Народная мудрость – средство развития речевых компетенций // Вестник Евразийского гуманитарного института. – 2023. – №2. – С. 336-345.
12. Zhumsakbayev A.T., Nurgali K.R., Aimukhambet Zh.A. Musicality of plays by A.P. Chekhov and G.M. Musirepov // Interdisciplinary Literary Studies. – 2023. – №2. – P. 163-175.

Г.Б. АСАВБАЕВА, С.К. ЕРЕЖЕПОВА

Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті,
Өскемен, Қазақстан.

А.Т. ЖУМСАКБАЕВ

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТТЕ ҚАЗАҚ, ОРЫС ТІЛІНДЕГІ САБАҚТАРДА МӘСЕЛЕЛІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Аңдатпа. Мақалада техникалық университеттерде тілдерді проблемалық түрғыда оқыту технологиясы қарастырылады. Проблемалық жағдайды жобалау тілдерді үйренуге деген ынтаны арттыруға көмектеседі. Жаңа білім беру технологияларын енгізу және пайдалану тілді меңгеру сапасына да оң әсерін тигізеді. Жоба әдісі техникалық университет студенттерінің танымдық құзыреттілігін дамытуға ықпал етеді.

Мақсаты: техникалық ЖОО-да қазақ, орыс тілдерін оқыту процесіне арналған проблемалық оқыту технологиясын, жобалау әдісін талдау. Осы

мақсатты жүзеге асыру үшін оқу процесінде коммуникативті көзқарасты, проблемалық жағдайды жобалауды, проблеманы тұжырымдауды, мәселені шешу процесін, шешімнің дұрыстығын дәлелдеуді, жобаны ұсыну формасын қолдану қажет. Зерттеу барысында сипаттамалық әдіс, талдау және синтез әдістері қолданылды. Проблемалық оқыту технологиясы мен жоба әдісін оқу процесіне енгізу тілдерді оқыту сапасын арттыруға, ең бастысы, ойлауды, дәлелдеуді, шығармашылық, ұтымды шешімдерді табуға үйретеді, жеке және шағын топтарда жұмыс істеуге дағдыландырады.

Авторлар техникалық университетте өтетін тіл сабақтарында жобалық қызмет әдісін қолданудың практикалық тәжірибесін ұсынады. Апробация өткізу арқылы жоба әдісін жұмыс оқу бағдарламасының кез-келген тақырыбын зерттеуде қолдануға болатындығы анықталды. Оқытудың белсенді әдістері сабақтың негізгі өзегі болып табылады. Жобалық әдіс коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыруға және студенттердің креативті ойлау қабілетін дамытуға мүмкіндік береді.

Түйін сөздер: оқыту технологиялар, проблемалық оқыту, жобалау әдісі, жоба, рефлексия, синквейн, инновациялық технология.

Г.Б. АСАВБАЕВА, С.К. ЕРЕЖЕПОВА

Восточно-Казахстанский технический университет имени Д. Серикбаева, Усть-Каменогорск, Казахстан

А.Т. ЖУМСАКБАЕВ

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

ТЕХНОЛОГИЯ ПРОБЛЕМНОГО ОБУЧЕНИЯ НА ЗАНЯТИЯХ КАЗАХСКОГО, РУССКОГО ЯЗЫКОВ В ТЕХНИЧЕСКОМ ВУЗЕ

Аннотация. В данной статье рассматривается технология проблемного обучения казахскому и русскому языкам. Проектирование проблемной ситуации помогает повысить мотивацию при изучении языков. Внедрение и использование новых образовательных технологий положительно сказывается и на качестве овладения языком. Метод проекта способствует развитию когнитивной компетенции студентов технического университета.

Целью является анализ технологии проблемного обучения, проектного метода для процесса обучения казахскому, русскому языкам в техническом вузе. Для реализации поставленной цели необходимо использовать в процессе обучения коммуникативную установку, проектирование проблемной ситуации, формулировку проблемы, процесс решения проблемы, доказательство правильности своего решения, форма презентации проекта.

В ходе исследования использовались описательный метод, методы

анализа и синтеза.

Внедрение в учебный процесс технологии проблемного обучения и метода проекта позволяют повысить качество обучения языкам, учат выделять главное, рассуждать, доказывать, находить творческие, рациональные пути решения, формируют умение работать как индивидуально, так и в малых группах.

Авторы представили практический опыт применения метода проектной деятельности на занятиях языка в техническом университете. Путем апробации выявлено, что метод проекта можно использовать при изучении любой темы рабочей учебной программы. Ядром занятий становятся активные методы обучения. Проектный метод позволяет формировать коммуникативную компетенцию и развивать креативное мышление студентов.

Ключевые слова: технологии обучения, проблемное обучение, метод проектов, проект, рефлексия, синквейн, инновационные технологии.

References

1. Btikeeva M.A. Aktualnye problemy primeneniya tehnologii problemnogo obucheniya v prosese prepodavaniya istoriko-pravovykh disiplin. // Jurnal aktualnye problemy gumanitarnykh i estestvennykh nauk. – 2016. – №2-3. – S. 175-177.

2. Kornilova A.A. Tehnologiya problemnogo obucheniya. // Problemy i perspektivy razvitiya nauki v Rosii i mire. Sbornik statei mejdunarodnoi nauchno-prakticheskoi konferensii. Izd-vo: Obşestvo s ogranichennoi otvetstvenostiu «Aeterna» (Ufa). – 2016. – S. 81-83.

3. Erejepova S.K. Tehnologii obucheniya ruskomu iazyku v tehničeskom vuze. // Materialy mejdunarodnoi konferensii «Vostok – Zapad: teoreticheskie i prikladnye aspekty prepodavaniya evropejskikh i vostochnykh iazykov». – Novosibirsk, 2019. – S. 340-345.

4. İvanov D.A. Proektirovanie sovremennogo uroka, orientirovannogo na organizasiu proektnoi raboty uçaşihsä, v kontekste realizasii FGOS / D.A. İvanov // Vestnik Universiteta Rosiskoi akademii obrazovaniya. – 2020. – №3. – S. 50-58.

5. Maslák S. İ. İnnovasionnye tehnologii na urokah ruskogo iazyka i literatury // Pedagogičeskaja masterskaja. Vse dlä učitelä. – 2015. – №12. – S. 15-22.

6. Melnikova E.L. Problemnyi urok, ili kak otkryvät znaniya s učenikami: Posobie dlä učitelä. – M., 2017.

7. Pahomova N. İu. Tehnologiya problemnogo obucheniya na urokah angliskogo iazyka // Nauchno-metodičeski elektronnyi jurnal «Konsept». – 2017. – №2.

8. İlniskaia İ.A. Problemnye situasii i puti ih sozdaniya na uroke. – M.: 2015. – 312 s.

9. Baronenko E. A., Raisvih İu. A., Skorobrenko İ. A. Metod proektov kak resurs formirovaniya lichnosti buduşego učitelä inostrannogo iazyka // Proektirovanie i ekspertiza v sovremennom obrazovanii: metodologiya, metody,

praktiki: material I-i Vserossiskoi nauchno-prakticheskoi konferensii. Kaluga: KGU im. K.E. Siolkovskogo, 2019. – S. 3–11.

10. Vlasova E.N. Uslovia realizatsii problemno-deiatelnostnogo podhoda v proseye obucheniya inoyazychnomu obsheniya na zaniatiyah po inostrannomu yazyku v starshih klasah srednei shkoly // Nauka i shkola. – 2015. – №5. – S. 109-113.

11. Kamieva G.K., Bismildina D.D., Moldahmetova Z.N. Narodnaia mudros – sredstvo razvitiya rechevyh kompetensiy // Vestnik Evraziskogo gumanitarnogo instituta. – 2023. – №2. – S. 336-345.

12. Zhumsakbayev A.T., Nurgali K.R., Aimukhambet Zh.A. Musicality of plays by A.P. Chekhov and G.M. Musirepov // Interdisciplinary Literary Studies. – 2023. – №2. – P. 163-175.

Сведения об авторах (соавторах):

Асавбаева Гульзада Байдрахмановна – филология ғылымдарының кандидаты, Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университетінің аға оқытушысы, Өскемен, Қазақстан.

Асавбаева Гульзада Байдрахмановна – кандидат филологических наук, старший преподаватель Восточно-Казахстанского технического университета имени Д. Серикбаева, Усть-Каменогорск, Казахстан.

Assabaeva Gulzada Baydrakhmanovna – candidate of philological sciences, senior lecturer of D. Serikbayev East Kazakhstan Technical University, Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan.

Ережепова Сауле Каратаевна – филология ғылымдарының кандидаты, Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университетінің аға оқытушы, Өскемен, Қазақстан.

Ережепова Сауле Каратаевна – кандидат филологических наук, старший преподаватель Восточно-Казахстанского технического университета имени Д. Серикбаева, Усть-Каменогорск, Казахстан. .

Yerezhepova Saule Karataevna – candidate of philological sciences, senior lecturer of D. Serikbayev East Kazakhstan Technical University, Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan.

Жумсақбаев Аман Турсунгазыевич – педагогика ғылымдарының магистрі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің аға оқытушысы, Астана, Қазақстан.

Жумсақбаев Аман Турсунгазыевич – магистр педагогических наук, старший преподаватель Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан.

Zhumsakbayev Aman Tursungazyevich – Master of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.